

GIỚI THIỆU MỘT SỐ PHÒNG LƯU TRỮ HIỆN ĐANG BẢO QUẢN TẠI TRUNG TÂM LƯU TRỮ THÀNH PHỐ CẦN THƠ

KIM THỦY

Thành phố Cần Thơ đã trải qua những thăng trầm của lịch sử dân tộc, với nhiều lần thay đổi tên gọi và địa giới hành chính. Mỗi giai đoạn lịch sử đều ghi dấu những bước phát triển mới của vùng đất này, tích lũy nội lực để hôm nay vinh dự gánh vác trọng trách thành phố trực thuộc Trung ương, thành phố động lực của vùng Đồng bằng sông Cửu Long.

Năm 2004, sau khi thành lập Tp. Cần Thơ, hệ thống các cơ quan thuộc thành phố Cần Thơ đi vào hoạt động số lượng tài liệu thu về kho lưu trữ thành phố chưa nhiều, chất lượng hồ sơ, tài liệu không đồng đều (chưa có kho lưu trữ chuyên dụng). Thời gian lâu nhất của tài liệu đang bảo quản tại Kho Lưu trữ Tp. Cần Thơ là năm 1948, mới nhất là tài liệu năm 2013. Kho Lưu trữ lịch sử hiện đang bảo quản 54.072 hồ sơ thuộc 59 phòng có thời hạn bảo quản vĩnh viễn và lâu dài, tương ứng 1.540 mét giá. Phần lớn là tài liệu giấy. Sau đây, chúng tôi xin giới thiệu một số phòng lưu trữ tiêu biểu hiện đang bảo quản tại Kho Lưu trữ lịch sử Tp. Cần Thơ:

Phòng Ủy ban Hành chính tỉnh Phong Dinh (giai đoạn 1948-1975)

Đây là thời kỳ lực lượng cách mạng

giành được chính quyền và thành lập Ủy ban cách mạng lâm thời đến trước kháng chiến chống Mỹ. Phòng có 42 mét giá tài liệu với thành phần chủ yếu là những văn bản hành chính gồm năm khối: Khối Tài liệu chung, khối Kinh tế, Khối Nội an, Khối Văn hóa - Xã hội và Khối Tổ chức - Hành chính.

Nội dung tài liệu phản ánh quá trình hoạt động của cơ quan Ủy ban Hành chính (UBHC) tỉnh Phong Dinh, sự lãnh đạo, chỉ đạo của tỉnh về việc xây dựng củng cố chính quyền, tổ chức cán bộ, thành lập các ty, ban, ngành, bầu cử Đại biểu Hội đồng nhân dân (HĐND); xây dựng phát triển kinh tế sau chiến tranh, công tác thủy lợi, chống lụt bão, khí tượng thủy văn; xây dựng cơ bản, trung dụng và bồi thường ruộng đất, quản lý và phân phối ruộng đất, phát triển giao thông vận tải; quản lý tồn kho vật tư; nội thương, ngoại thương, vật giá, xây dựng hợp tác xã nông nghiệp;... Ngoài ra, tài liệu thời kỳ này còn phản ánh công tác lãnh đạo, chỉ đạo của UBHC trong việc ổn định chính trị tư tưởng, văn hóa - xã hội và đời sống của nhân dân sau chiến tranh, phát triển văn hóa, giáo dục, y tế, thương binh, xã hội...

Phòng Ủy ban nhân dân tỉnh Hậu Giang (giai đoạn từ tháng 3/1976 - 15/4/1992)

Với số lượng 62,5 mét giá tài liệu, thành phần tài liệu của phong gồm: Tài liệu hình thành trong quá trình hoạt động của HĐND và UBND tỉnh được sản sinh ra trong quá trình chỉ đạo điều hành kinh tế - xã hội trong tỉnh và các hoạt động của Thường trực UBND tỉnh và Văn phòng UBND tỉnh - tài liệu phản ánh sự lãnh đạo, chỉ đạo và quá trình thực hiện của chính quyền tỉnh Hậu Giang trong giai đoạn hiện nay trên các lĩnh vực chủ yếu như: công tác xây dựng cơ bản, tổ chức cán bộ, ngoại vụ; sản xuất công nghiệp, giao thông, bưu điện, văn hóa, nghệ thuật, giáo dục đào tạo, y tế, thể dục - thể thao, an ninh - quốc phòng trong tỉnh.

Phong Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ (giai đoạn tháng 4 năm 1992-2003)

Với số lượng 224,7 mét giá tài liệu Phong UBND tỉnh Cần Thơ được hình thành từ tháng 4/1992-2003. Thành phần tài liệu của phong gồm: Tài liệu được hình thành trong quá trình hoạt động của UBND, HĐND tỉnh, trong đó tập lưu có rất nhiều hồ sơ quy hoạch, kế hoạch phát triển của tỉnh phản ánh sự lãnh đạo, chỉ đạo và quá trình thực hiện của chính quyền tỉnh Cần Thơ trong giai đoạn này trên các lĩnh vực chủ yếu như: công tác xây dựng cơ bản, tổ chức cán bộ, ngoại vụ; sản xuất công nghiệp, giao thông, bưu điện, văn hóa, nghệ thuật, giáo dục đào tạo, y tế, thể dục - thể thao...

Phong UBND tỉnh Cần Thơ là phong tài liệu có giá trị lớn, phản ánh toàn bộ quá trình hình thành, xây dựng và phát triển của tỉnh Cần Thơ giai đoạn 12 năm sau tái lập tỉnh, qua đó giúp chúng ta thấy được chủ trương, đường lối, chính sách cũng như quá trình thực hiện công cuộc đấu tranh, xây dựng và đổi mới của tỉnh đối với nghiên cứu lịch sử cũng như phục vụ

về xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội hiện nay.

Phong Ban Tổ chức chính quyền tỉnh Hậu Giang - Sở Nội Tp. Cần Thơ (giai đoạn 1976 - 2007)

Với số lượng 107,69 mét tài liệu, phản ánh quá trình hoạt động cơ cấu tổ chức của Ban Tổ chức chính quyền tỉnh nay là Sở Nội vụ với chức năng là cơ quan chuyên môn thuộc UBND Tp. Cần Thơ, giúp UBND thành phố thực hiện chức năng quản lý nhà nước về công tác nội vụ, bao gồm các lĩnh vực: tổ chức bộ máy các cơ quan hành chính, sự nghiệp; tổ chức chính quyền địa phương; địa giới hành chính; cán bộ, công chức, viên chức, cán bộ công chức xã, phường, thị trấn; tổ chức hội và tổ chức phi Chính phủ; các dịch vụ công thuộc phạm vi quản lý của Sở theo đúng chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước.

Hồ sơ, tài liệu đang được bảo quản tại Kho Lưu trữ lịch sử liên quan đến các quyết định chuyên môn, điều động cán bộ, kỷ luật, đào tạo, bồi dưỡng, quy hoạch công tác tổ chức bộ máy, các đề án, chương trình, đề tài, chế độ chính sách về công tác nội vụ trên địa bàn Tp. Cần Thơ; thành lập, sáp nhập, giải thể, nâng lương, quy định bộ máy giúp việc các cơ quan, tổ chức trên địa bàn tỉnh; chỉ đạo công tác bầu cử HĐND các cấp; xây dựng chính quyền cấp xã, thay đổi địa giới hành chính cấp xã...

Phong Ty Tài chính tỉnh Hậu Giang - Sở Tài chính - Vật giá tỉnh Cần Thơ

Đây là một phong tài liệu có số lượng 261,7 mét tài liệu và thành phần tương đối lớn trong Kho Lưu trữ lịch sử. Tài liệu được hình thành từ năm 1979-2003 trong quá trình hoạt động của Ty Tài chính tỉnh Hậu Giang cũ. Khối tài liệu phản ánh quá

trình hình thành và phát triển của Sở Tài chính - Vật giá tỉnh Cần Thơ với chức năng tham mưu giúp Chủ tịch UBND tỉnh quản lý nhà nước về tài chính đối với doanh nghiệp, tổ chức kinh tế tập thể, kinh tế tư nhân, các hội và các tổ chức phi chính phủ; quản lý ngân sách, phí, lệ phí và thu khác của ngân sách nhà nước; quản lý tài chính doanh nghiệp; quản lý giá và thẩm định giá; hướng dẫn, quản lý và kiểm tra việc thực hiện các quy định của pháp luật đối với các tổ chức cung ứng dịch vụ tài chính thuộc lĩnh vực tài chính, kế toán, kiểm toán độc lập, đầu tư tài chính, các doanh nghiệp kinh doanh xổ số...

Phòng Ủy ban Kế hoạch tỉnh Hậu Giang; Ủy ban Kế hoạch tỉnh Cần Thơ và Đầu tư thành phố Cần Thơ (giai đoạn 1976-2007)

Với số lượng 190,2 mét giá, tương ứng 8.739 hồ sơ. Khối tài liệu này phản ánh quá trình hình thành và phát triển của Sở Kế hoạch và Đầu tư Tp. Cần Thơ với chức năng tham mưu giúp UBND thành phố thực hiện chức năng quản lý nhà nước về quy hoạch, kế hoạch và đầu tư, gồm tổng hợp về quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội; đầu tư trong nước và nước ngoài trên địa bàn thành phố; đăng ký doanh nghiệp trên phạm vi toàn thành phố; tổng hợp và quản lý thống nhất các vấn đề doanh nghiệp, kinh tế tập thể, hợp tác xã, kinh tế tư nhân làm đầu mối giữa các sở, ngành và các địa phương, giúp UBND tỉnh điều hành thực hiện các mục tiêu, kinh tế - xã hội của thành phố; đồng thời chịu sự chỉ đạo của Bộ Kế hoạch và Đầu tư về chuyên môn nghiệp vụ... Thành phần hồ sơ tài liệu của Phòng Sở Kế hoạch và Đầu tư chủ yếu là các tập lưu và tài liệu khoa học kỹ thuật là tài liệu các dự án đầu tư quy hoạch các công trình trọng điểm của thành phố

Phòng Ban Thi đua khen thưởng tỉnh Hậu Giang cũ và Thành phố Cần Thơ (giai đoạn 1984-2009)

Với số lượng 34 mét giá tương ứng 1.579 hồ sơ, thành phần tài liệu chủ yếu là quyết định, công văn, tờ trình, tờ khai, giấy xác nhận, bản sao chứng thực...; hồ sơ, tài liệu về tặng thưởng, Truy tặng Huân, Huy chương kháng chiến; Bằng khen của Chính phủ; Bằng khen của Chủ tịch UBND cho các đối tượng có thành tích tham gia kháng chiến chống Mỹ và chống Pháp của nhân dân tỉnh Hậu Giang cũ và Tp. Cần Thơ. Khối tài liệu này có giá trị rất lớn trong việc phục vụ độc giả tra cứu để được hưởng các chế độ, chính sách của Nhà nước cho các đối tượng đã từng tham gia các cuộc kháng chiến chống Pháp, Mỹ.

Ngoài ra, trong Kho Lưu trữ lịch sử Tp. Cần Thơ còn đang bảo quản tài liệu thuộc các phong khác như phong Đoàn Đại biểu Quốc hội và HĐND (giai đoạn 1978-2013); Sở Tài nguyên và Môi trường (giai đoạn 1993-2008) Sở Lao động, Thương binh và Xã hội (giai đoạn 1976-2009) phong Sở Công thương (giai đoạn 1997-2008); Sở Tư pháp (giai đoạn 1984-2008); Sở Văn hóa Thông tin (1977-2005) Cục Thuế tỉnh Cần Thơ (giai đoạn 1990-2002); Thanh tra Tp. Cần Thơ (giai đoạn 1977-2008)... Thành phần tài liệu chủ yếu là tài liệu hành chính. Nguồn tài liệu trên có tiềm năng lớn, có giá trị quý báu trong nhiều lĩnh vực như:

Trong lĩnh vực chính trị

Tài liệu lưu trữ địa giới hành chính, bản đồ địa giới, mốc lộ giới cấp tỉnh, huyện, xã... được các cơ quan trong tỉnh sử dụng làm bằng chứng để phân định địa giới hành chính giữa Tp. Cần Thơ và các tỉnh lân cận. Ngoài ra, tài liệu lưu trữ để phục vụ cho việc tuyên truyền các chủ trương,

chính sách của Đảng và pháp luật của nhà nước; tuyên truyền giáo dục truyền thống cách mạng, truyền thống địa phương cho các thế hệ trẻ là bằng chứng, căn cứ điều tra những sai phạm để xây dựng bộ máy chính quyền trong sạch, vững mạnh.

Trong lĩnh vực hoạt động quản lý

Tài liệu lưu trữ đang bảo quản tại Kho Lưu trữ lịch sử Tp. Cần Thơ chủ yếu được hình thành trong quá trình hoạt động của các cơ quan có vị trí hàng đầu trong hệ thống tổ chức bộ máy nhà nước của tỉnh như HĐND, UBND, các sở, ban, ngành. Do đó, đây là nguồn thông tin đáng tin cậy để phục vụ nghiên cứu công cuộc xây dựng và phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội tỉnh Cần Thơ trong giai đoạn này. Không những thế, các cơ quan chức năng có thể đúc rút được nhiều bài học kinh nghiệm trong quá trình thực hiện xây dựng và phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội của tỉnh.

Trong lĩnh vực kinh tế

Các thông tin trong tài liệu lưu trữ thường xuyên được khai thác và sử dụng để phục vụ cho việc xây dựng các đề tài, dự án, đề án, kế hoạch phát triển kinh tế phù hợp với điều kiện của từng huyện, thị xã. Chẳng hạn để có những quy hoạch phát triển các khu cụm công nghiệp phù hợp và khả thi, các cơ quan quản lý không thể không khai thác các thông tin có trong tài liệu lưu trữ như các số liệu thống kê về tình hình kinh tế - xã hội của từng đơn vị hành chính cấp huyện và các yếu tố thông tin có trong tài liệu đã được các cấp có thẩm quyền phê duyệt, giúp các cơ quan, tổ chức tiết kiệm được rất nhiều thời gian, công sức và tiền của.

Trong lĩnh vực văn hóa - xã hội

Thông tin trong tài liệu lưu trữ được khai thác và sử dụng để phục vụ cho nghiên

cứu văn hóa, lịch sử. Cần Thơ cũng là địa phương có nhiều danh lam thắng cảnh và nhiều công trình kiến trúc có giá trị lịch sử, mỹ thuật, khoa học như Nhà cô Bình Thủy; Thiền viện Trúc Lâm Phương Nam; Chùa Ông; Khám Lớn;... Đây là nguồn tài liệu lớn mà Kho Lưu trữ lịch sử Tp. Cần Thơ đang bảo quản, phục vụ công tác nghiên cứu, biên tập, góp phần giới thiệu những nét văn hóa truyền thống của Tp. Cần Thơ với bạn bè trong nước và quốc tế.

Ngoài ra những tài liệu liên quan đến hồ sơ liệt sỹ, thương binh, Hồ sơ cán bộ đi B, hồ sơ khen thưởng Huân, Huy chương, hồ sơ thành phần địa chủ, trưng thu, trưng mua, hồ sơ về cải cách ruộng đất... là nguồn thông tin quý giá phục vụ nhân dân như: xác minh lý lịch, thời gian công tác, trình độ học vấn, hình thức khen thưởng, kỷ luật hoặc dùng tài liệu lưu trữ để chứng minh nhân thân để giải quyết các chế độ, chính sách cho những người có công, những đối tượng xã hội, các vấn đề về sở hữu và thừa kế tài sản...

Trong lĩnh vực khoa học lịch sử

Tài liệu lưu trữ góp phần quan trọng trong việc làm sáng tỏ các sự kiện lịch sử của địa phương, là nguồn sử liệu quan trọng để nghiên cứu lịch sử phát triển của tỉnh, của các cơ quan, tổ chức trên địa bàn. Đây là nguồn sử liệu quý giá để nghiên cứu biên soạn lịch sử địa phương, lịch sử cơ quan, tổ chức.

Từ những phân tích trên, có thể khẳng định tài liệu lưu trữ hiện đang được lưu giữ tại Kho Lưu trữ lịch sử Tp. Cần Thơ là những tài liệu quý hiếm không chỉ riêng đối với Cần Thơ mà còn cho cả nước nói chung. Vì vậy, cần có những biện pháp để tăng cường bảo vệ và phát huy giá trị của tài liệu lưu trữ để phục vụ công cuộc xây dựng và phát triển./.